

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/278/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112220554
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6112220554.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Údernícka 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Údernícka 5, Bratislava, IČO: 36 613 843 proti odporkyni O. I., narodenej XX. XX. XXXX, bytom H. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Važecká 16, Prešov, IČO: 42 176 778, právne zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Nám. SNP 7, Stropkov, o zaplatenie 3896,43 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 20C/3/2013-100 zo dňa 16. 04. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorý sa domáhal zaplatenia sumy 3.896,43 € s príslušenstvom titulom nároku vyplývajúceho zo zmluvy o úvere uzavretej dňa 03. 12. 2007 medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že nárok nemohol navrhovateľovi priznať v dôsledku dôvodne vznesenej námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka na strane odporkyne. Skonštatoval, že k zosplateniu úveru došlo ku dňu 25. 08. 2009, (tak ako to tvrdil sám navrhovateľ), a preto uplynutím trojročnej premlčacej lehoty v zmysle ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 101 Občianskeho zákonníka, a to dňa 25. 08. 2012 došlo k zániku práva navrhovateľa uplatniť svoju pohľadávku súdnou cestou. Keďže návrh navrhovateľ podal na okresný súd faxom dňa 27. 08. 2012 a podľa § 42 ods. 1 O. s. p. ho doplnil v lehote troch dní dňa 30. 08. 2012, premlčaný dlh nie je možné priznať. Na záver poznamenal, že z dôvodu, že súd návrh ako premlčaný zamietol, nebolo potom potrebné určovať, či zmluvná pokuta a sankčné poplatky sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1, veta prvá, O. s. p.) odvolanie navrhovateľ. Namietal, že k podaniu žaloby došlo v rámci plynutia premlčacej doby a v tejto súvislosti poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 106/2004. K trovám konania uviedol, že cieľom združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa, zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. Navrhovateľ teda zastáva názor, že vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa - musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. V tejto súvislosti poukázal i na dôvodovú správu k zákonu č. 384/2008 Z. z.. Na záver konštatoval, že trovy konania vedľajšieho účastníka pozostávajúce z trov právneho zastúpenia nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vedľajší účastník na strane odporkyne v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že zotráva na svojom stanovisku, že návrh bol podaný oneskorene a súd teda žalobu správne z dôvodu premlčania nároku zamietol. K trovám vedľajšieho účastníka uviedol, že navrhovateľom prezentovaný názor, že vedľajší účastník ako združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, je právne neudržateľný. Vedľajší účastník má rovnako ako navrhovateľ právo na právnu pomoc a v tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov v Bratislave, Trnave, Nitre, Trenčíne, Žiline, Banskej Bystrice, v Košiciach aj v Prešove. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a navrhovateľa zaviazal nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie navrhovateľa viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil podľa § 221 ods. 2 O. s. p. na ďalšie konanie z nasledovných dôvodov :

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Keďže okresný súd návrh navrhovateľa zamietol s poukazom na dôvodne vznesenú námietku premlčania, odvolací súd zameril preskúmanie veci na okolnosť, či predmetné vznesenie námietky premlčania je dôvodné, pretože dôvodným uplatnením námietky premlčania na súde prestáva byť subjektívne právo vynúiteľné. Podľa platného právneho stavu súd nemá možnosť premlčanie práva odpustiť, ba práve naopak, premlčané právo veriteľovi nemôže priznať.

Premlčanie možno považovať za všeobecný právny inštitút, ktorý sa uplatňuje pri všetkých subjektívnych občianskych právach uplatnených v Občianskom zákonníku, v Obchodnom zákonníku, ale aj v iných právnych predpisoch, okrem tých, ktoré sa buď nepremlčujú vôbec, alebo ktoré sa premlčujú v prípadoch výslovne ustanovených v zákone, alebo ktoré zanikajú uplynutím doby. Funkciou premlčania je práve uľahčiť obranu povinnému subjektu proti právam, ktoré trvali dlho, a preto často možno predpokladať, že už zanikli.

V danej veci odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou došlo k uzavretiu zmluvy o úvere dňa 03. 12. 2007, v zmysle ktorej bol odporkyňi poskytnutý úver 3.651,33 €, ktorý sa odporkyňa zaviazala uhrádzať v pravidelných mesačných splátkach. Okresný súd bez toho, aby v konaní zaujal právny záver, či považuje predmetnú zmluvu za zmluvu spotrebiteľskú a na základe akého právneho posúdenia, následne bez ďalšieho aplikoval na danú právnu vec ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa inštitútu premlčania s odkazom na ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 101 Občianskeho zákonníka.

Platná právna úprava už v čase uzavretia zmluvy, ktorá je predmetom posúdenia v danej veci, umožňovala vyvodiť právny záver, že ide o zmluvu spotrebiteľského charakteru, ktorý právny záver v odôvodnení rozhodnutia okresného súdu absentuje. Bez ohľadu na tento nedostatok je ale nutné konštatovať, že okrem toho, že ide o zmluvu spotrebiteľskú, ide aj o zmluvu, ktorá je v zmysle ust. § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka tzv. absolútnym obchodom. V tejto súvislosti sa odvolací súd zaoberal otázkou, či zo samotnej skutočnosti, že ide o spotrebiteľskú zmluvu vyplýva výlučná pôsobnosť Občianskeho zákonníka na daný vzťah. Takýto záver nemá žiadnu normatívnu oporu a prieči sa pravidlu *lex specialis derogat lex generalis*, pričom v tomto prípade *lex specialis* je § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka. Pri aplikácii rozhodných právnych noriem súd vychádzal z nasledujúcej hierarchie právnych predpisov :

Ako základný predpis pre riešenie otázok záväzkového práva je potrebné aplikovať v súlade s § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka tretiu časť Obchodného zákonníka a tento záver je rozhodujúci aj pri posudzovaní premlčania, úrokov z omeškania, uznania záväzku a ďalších inštitútov upravených dvojkoľajne v oboch kódexoch a podobne. Občiansky zákonník ako *lex generalis* v zmysle § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka je potrebné aplikovať na riešenie otázok neupravených v Obchodnom zákonníku. Do tejto kategórie noriem je nutné v zmysle Občianskeho zákonníka, okrem iného, zaradiť

aj ustanovenia na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Vyššie uvedené závery súdu o charaktere uzavretej zmluvy a úprave, ktorou sa riadi sú ďalej podporené ako závermi právnej teórie tak aj súdnej praxe (najmä českej), ktorá však z hľadiska komparatívneho obsahu má využitelné závery aj pre slovenský právny poriadok. Potreba aplikovať na právnu úpravu úverovej zmluvy Obchodný zákonník, ako aj všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa ochrany spotrebiteľa vyplýva aj z článku Spotrebiteľská zmluva od Prof. JUDr. Petra Vojčíka, CSc. uverejneného v bulletine Slovenskej advokácie č. 12/2008. Podľa jeho právneho záveru iba v jednom prípade - práva na ochranu pred neprimeranými podmienkami - je úprava jednotná a spoločná bez ohľadu na to, o akú zmluvu ide. Pokiaľ však ide o právne prostriedky, napr. uplatnenie práv vyplývajúcich z omeškania, uplatnenie práv vyplývajúcich zo zodpovednosti za škodu, uplatnenie práv vyplývajúcich zo zodpovednosti za vady, odstúpenie od zmluvy, či vyslovenie neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy, bude práve dôležité posúdiť, či ide o zmluvu občianskoprávnu alebo obchodnoprávnu, pretože v mnohých prípadoch bude potrebné aplikovať všeobecnú úpravu v týchto kódexoch, napr. práve úpravu o premlčaní, výške úrokov z omeškania a pod. Pokiaľ ide o otázku premlčania nárokov z úverovej spotrebiteľskej zmluvy odvolací súd uvádza, že spotrebiteľskou zmluvou je teda aj absolútna obchodná zmluva bez ohľadu na to, že sa riadi právnym režimom Obchodného zákonníka. Aj pre takúto zmluvu totiž po 01. 04. 2004 platia všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách uvedené v § 52 až § 54, resp. § 60 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného je možno následne vyvodiť, že ustanovenia o premlčaní v Obchodnom zákonníku nie sú ustanoveniami dispozitívnymi, ale kogentnými a súčasne je nevyhnutný i právny záver, že dĺžka premlčacej doby v občianskoprávných - spotrebiteľských vzťahoch, ktoré nemajú formu absolútneho obchodu nemôže byť predmetom zmluvnej podmienky (ktorá by bez ďalšieho, teda aj bez potreby skúmania prijateľnosti bola neplatná), pretože je predmetom kogentnej právnej normy. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci sp. zn. 32Cdo 3337/2010. Premlčanie sa teda aj v spotrebiteľských zmluvách majúcich formu absolútneho obchodu spravuje výlučne Obchodným zákonníkom podľa § 397 Obchodného zákonníka, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, premlčacia doba je štyri roky. Tento záver neodporuje ani rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5MCdo 20/2009, ktorý zaujal záver, že pri zmluve o pripojení uzavretej so spotrebiteľom je premlčacia lehota 3 roky, nakoľko tento záver sa týkal zmluvnej podmienky o voľbe práva - Obchodného zákonníka, ktorá bola vyhodnotená ako neprijateľná zmluvná podmienka a nešlo teda o obligatórne použitie Obchodného zákonníka ako je tomu v tomto prípade. Okresný súd preto nesprávne aplikoval občianskoprávnu úpravu týkajúcu sa vznesenej námietky premlčania. .

Z obsahu pripojených listinných dôkazov vyplýva (a v uvedenom zistení skutkového stavu sa odvolací súd stotožňuje s prvostupňovým súdom), že splatnosť pohľadávky mala nastať dňa 25. 08. 2009. Všeobecná štvorročná premlčacia lehota tak uplynula dňa 25. 08. 2013, keď návrh na súd bol podaný dňa 24. augusta 2012, teda v priebehu plynutia tejto lehoty. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd konštatuje, že okresný súd nedospel k správne právne záveru, ak návrh ako premlčaný zamietol po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty v zmysle Občianskeho zákonníka. Odvolaciemu súdu neostávalo iné ako vyššie napadnutý rozsudok na základe nesprávneho právneho posúdenia zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, nakoľko sám okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že ďalšími námietkami zo strany odporkyne, resp. vedľajšieho účastníka na strane odporkyne sa nezaoberal, najmä, či zmluvná pokuta a sankčné poplatky sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

Odvolací súd zároveň poznamenáva, že vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností niet pochýb o tom, že sporom dotknutá zmluva uzatvorená účastníkmi konania je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, pričom uvedenú skutočnosť nespochybnil ani samotný navrhovateľ. Tým sa pri posudzovaní dôvodnosti navrhovateľom uplatneného nároku v tomto konaní zároveň otvoril priestor pre tzv. súdnu kontrolu zmluvných podmienok. Úlohou prvostupňového súdu bude teda pristúpiť k vyššie uvedenej súdnej kontrole zmluvných podmienok v zmysle námietok, na ktoré poukázal vedľajší účastník na strane odporkyne v konaní.

Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a v novom rozhodnutí rozhodne i o náhrade celého, teda i odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.